ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про затвердження плану заходів щодо скорочення споживання алкогольних напоїв та мінімізації шкоди через посилення системи державного контролю, профілактики та реагування на наслідки їх споживання на 2026-2028 роки»

1. Мета

Проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо скорочення споживання алкогольних напоїв та мінімізації шкоди через посилення системи державного контролю, профілактики та реагування на наслідки їх споживання на 2026-2028 роки» (далі – проєкт розпорядження) розроблений з метою визначення завдань та заходів, які забезпечуватимуть створення безпечних умов та середовища життєдіяльності людини, зміцнення здоров'я шляхом впровадження національних, регіональних та місцевих програм з контролю за споживанням алкогольних напоїв, промоції здоров'я та заходів з первинної профілактики вживання та зловживання алкогольними напоями.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2025 року № 34-р схвалено Стратегію розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року (далі – Стратегія) та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2025-2027 роках (далі – операційний план). Стратегія визначає ключові проблеми здоров'я населення України та передбачає заходи щодо створення сприятливих та стійких умов для їх розв'язання, забезпечення розвитку системи охорони здоров'я та доступу населення до якісних медичних послуг.

Відповідно до оперативної цілі 3 стратегічної цілі 1 «Формування та підтримка ціннісного ставлення населення до здоров'я» у Стратегії визначено, що її реалізація дасть змогу населенню володіти повною інформацією, змінити ставлення до свого здоров'я та приймати усвідомлені рішення та вчиняти відповідальні дії щодо власного здоров'я, факторів впливу на нього та доступних інструментів його зміцнення та забезпечить державне регулювання і контроль над ключовими факторами ризику, які впливають на здоров'я населення.

Для досягнення зазначеної оперативної цілі операційним планом визначено завдання 15 щодо сприяння створенню безпечних умов та середовища життєдіяльності людини з метою збереження та зміцнення здоров'я шляхом впровадження національних, регіональних та місцевих програм, зокрема, з контролю за споживанням алкогольних напоїв, промоції здоров'я та заходів з первинної профілактики тощо. Одним із індикаторів виконання пункту цього завдання є затвердження плану заходів щодо скорочення споживання алкогольних напоїв та мінімізації шкоди через посилення системи державного контролю, профілактики та реагування на наслідки.

Зокрема, розроблення проєкту розпорядження зумовлено необхідністю формування загальнодержавної політики щодо зниження шкідливого впливу алкоголю на здоров'я населення та забезпечення досягнення адаптованих для України Цілей сталого розвитку на період до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної асамблеї ООН у 2015 році, виконання Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 року № 530-р, а також створення сприятливих умов для здорового та активного довголіття, збереження та зміцнення здоров'я населення.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом розпорядження пропонується схвалити план заходів щодо скорочення споживання алкогольних напоїв та мінімізації шкоди через посилення системи державного контролю, профілактики та реагування на наслідки на 2026-2028 роки.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Конституція України;

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;

Закон України «Про систему громадського здоров'я»;

Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»;

Закон України «Про рекламу»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 року № 530- р «Про затвердження Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2025 року № 34-р «Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту розпорядження не потребуватиме додаткового фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

Фінансування заходів щодо реалізації проєкту розпорядження здійснюватиметься за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів у межах асигнувань, що передбачаються на відповідний рік для суб'єктів формування і реалізації державної політики щодо алкоголю, а також коштів, отриманих від благодійних фондів, міжнародної технічної та фінансової допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для реалізації Стратегії, визначається щороку з урахуванням можливостей джерел фінансування.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт розпорядження потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 року № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”.

Проєкт розпорядження не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт розпорядження потребує погодження з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством фінансів України, Міністерством культури та стратегічних комунікацій України, Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерством освіти і науки України, Національною поліцією України, Державною податковою службою України, Державним комітетом телебачення і радіомовлення України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Проєкт розпорядження потребує проведення правової експертизи в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Проєкт розпорядження не містить норм, що стосуються зобов’язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проєкт розпорядження потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта не матиме впливу на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб’єктів господарювання; на ринок праці, рівень зайнятості населення; екологію та навколишнє природнє середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного

повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація акта матиме вплив на громадське здоров'я, сприятиме покращенню стану здоров'я населення та зниженню частки осіб, які вживають алкогольні напої.

Вплив на ключові інтереси усіх заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Покращення показників санітарно-епідемічного благополуччя населення, у тому числі шляхом досягнення Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року відповідно до Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019, а саме: забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці.
Громадяни	Позитивний	Скорочення споживання алкогольних напоїв матиме позитивний вплив на збереження та зміцнення здоров'я населення.

Міністр охорони здоров'я України **Віктор ЛЯШКО**

«___» _____ 2025 року